

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

20.06.2019

Vår ref:

2019/8490

Deres dato:

20.06.2019

Deres ref:

SØR-VARANGER KOMMUNE

Postboks 406
9915 KIRKENES

Saksbehandler, innvalgstelefon

Rasmus Kristoffer Høyning, 78 95 03 27

Skadefellingstillatelse på én bjørn i området Bugøyfjord-Neiden i Sør-Varanger kommune

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til søknad om skadefellingstillatelse på en bjørn, fra Sør-Varanger kommune, datert 20.06.2019. Det har vært observert en bjørn i sauebeite til Neiden beitelag ved flere anledninger siden 3.06.2019 både før og etter saueslipp. Natt til 18.06.2019 kontakter reineier Knut Magga Fylkesmannen om bjørn som jaget rein i flokken ved Bugøyfjord, og kvelden 19.06 var den og jaget rein på nytt. Fylkesmannen vurderte at det var grunnlag for å gi skadefellingstillatelse på bjørnen.

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3, gir Fylkesmannen i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på én - 1 - bjørn i Sør-Varanger kommune til Sør-Varanger skadefellingslag. Tillatelsen gjelder i perioden 20.06.2019–27.06.2019 i området Bugøyfjord-Neiden og innenfor nærmere angitte vilkår. Tillatelsen gjelder skadegjørende bjørn, binne med unger er unntatt fellingstillatelsen.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven § 28 og 29, samt rovviltforskriften § 8 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms og Finnmark jf. forvaltningsloven § 32.

- Vilkår -

1. Fellingstillatelsen gjelder for Sør-Varanger skadefellingslag
2. Leder for skadefellingslaget Vidar Pettersen har utnevnt Bjørnar Benum til fellingsleder for oppdraget. Fellingsleder er ansvarlig for at alle medlemmene i fellingslaget er gjort kjent med avgrensningene og vilkårene for fellingstillatelsen.
3. Ved bruk av hundeevipasjer forutsetter Fylkesmannen at nødvendige tillatelser er innhentet og at det kommuniseres med berørte parter.
4. Fellingslagets størrelse må være slik at det sikres kommunikasjon mellom jegerne. Dette for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder. Fellingsleder er ansvarlig for å gjøre dette brevet kjent for fellingslaget, samt å kontrollere at skyttere har oppfylt kravene om avlagt

storviltprøve. Deltakerne i fellingsforsøket forplikter seg til å utøve felling på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte. Fylkesmannen gir dispensasjon fra viltlovens § 21 bokstav c, forutsatt at nødvendige tillatelser foreligger. Fellingslaget kan ikke utvides uten tillatelse fra Sør-Varanger kommune.

5. Når felling av bjørn har skjedd, skal dette omgående meldes til Fylkesmannen tlf. 789 50 300 dagtid, og til Statens naturoppsyn tlf. 994 37 644. Tid og sted for felling skal oppgis. Fellingsstedet skal påvises dersom Fylkesmannen, SNO eller politiet ber om det.

6. Ved felling skal det brukes våpen og ammunisjon som er godkjent for felling av elg, hjort og villrein. Anslagsenergi for ammunisjon med kulevekt mellom 9 og 10 gram skal være minst 2700 joule (275 kgm) på 100 meters avstand. For ammunisjon med kulevekt på 10 gram eller mer skal anslagsenergien være minst 2200 joule (225 kgm) målt på 100 meters avstand. Det skal benyttes ekspanderende prosjektil.

7. Fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Dersom rovvilt påskytes, men ikke gjenfinnes umiddelbart som dødt, skal fellingslaget gjennomføre skuddplassundersøkelse og innledende ettersøk. Fylkesmannen og politimyndighet skal umiddelbart underrettes om påskytingen. Fylkesmannen avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

8. Binne med unger er unntatt fellingstillatelsen

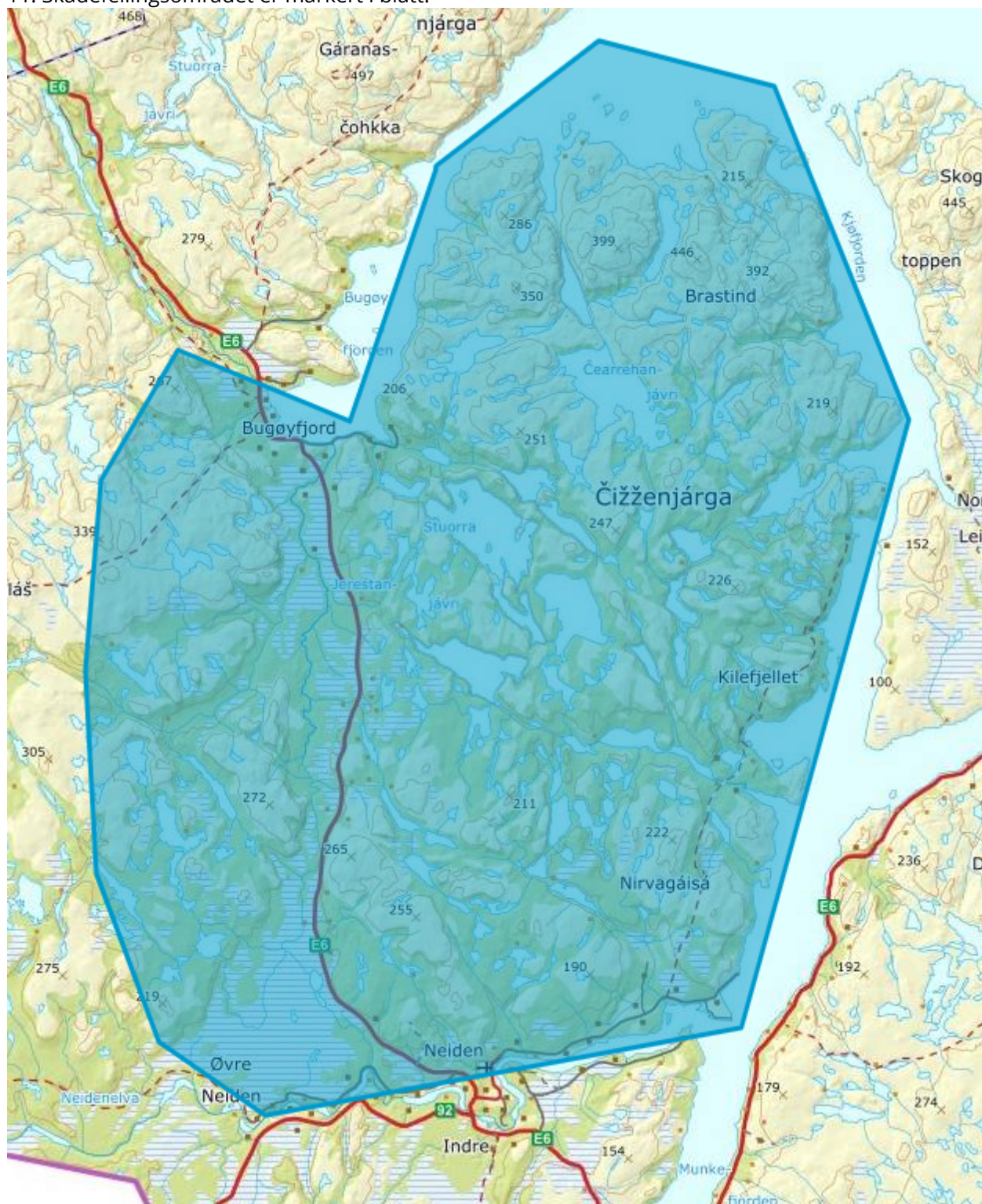
9. Felte dyr skal ivaretas og håndteres på en slik måte at skrotten ikke ødelegges eller forringes unødige. Kontakt SNO for bistand til å håndtere skrotten.

Felte dyr tilhører viltfondet. Felt bjørn skal utvømmes, alle deler av dyret skal tas vare på. Indre organer må ikke kasseres. Felt bjørn må også flås slik at skinnen er helt – hode eller labber skal ikke kappes av. Skrotten av flådd bjørn henges opp i påvente av videre avklaring om håndtering.

10. Fylkesmannen vurderer fortløpende situasjonen, og kan på eget initiativ oppheve denne tillatelsen.

11. Skadefellingsområdet er markert i blått.

Rammer for skadefellingen

Skadefellingen administreres av Sør-Varanger kommune som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Fylkesmannen gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 8 personer i én uke og en døgnpris på 1600 kroner per døgn og person. Dette gir en øvre økonomisk ramme på kr. 89 600,-.

I tillegg vil feriepenger og arbeidsgiveravgift bli dekket av Fylkesmannen. Det skal ikke brukes ressurser dersom vanskelige forhold gjør at en svært lite trolig vil lykkes med oppdraget. Skadefellingsleder sender inn til kommunen, samlet for hele skadefellingslaget, krav om godtgjøring ved fellingsforsøk, og krav om dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 30 000 kroner. Kravene fra hver deltager må inneholde navn, adresse, postnr, poststed og bankkonto, samt total sum som kreves refundert. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Godtgjøring ved fellingsforsøk

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen må ikke overskride de rammer som fremgår av vedtaket. Klima- og miljødepartementet har fastsatt en døgnats på 1600 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring inntil døgnatsen per deltager etter rapport fra fellingsleder. Fylkesmannen yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av den enkelte, og av skadefellingsleder. Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full sats på 1600 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 213,3 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt.

Etter som det er krav til at fellingsleder blant annet organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette. Kommunen kan velge å fordele midlene som Fylkesmannen tildeler på en annen måte.

Søknaden

Sør-Varanger kommune har søkt om skadefelling på vegne av Sør-Varanger skadefellingslag og reinbeitedistriktet på én -1- bjørn for reinbeitedistrikt 4/B B – Cizášnjarga-Sállan/Spurvneset/Skogerøya. Bjørnen har oppholdt seg over flere dager i området Neiden-Bugøyfjord og reineier har bedt om skadefelling av bjørnen som har vært i reinflokken flere ganger.

Fylkesmannens vurdering

Fylkesmannen har blitt kontaktet av reineier ved to anledninger, natt til 18.06 og kvelden 19.06 hvor han selv observerer at bjørnen jager rein i flokken hans ved Bugøyfjord. SNO har vært på stedet og bekreftet tilstedeværelsen av bjørnen. Det har tidligere vært ringt inn om bjørn i området fra bekymrede sauebønder som skulle slippe og nå har sau på beite lengre sør i området for skadefelling. Bjørnen er ved flere anledninger fotografert nord for Neiden, men det har ikke lyktes å samle DNA.

Område for skadefellingen ligger i B-området for bjørn. Område ligger 5 km utenfor A-området i sør og pågående akuttssituasjon forekommer i den nordlige delen av området ca. 20 km utenfor A-området. Hele området er beiteområde for rein i nord og vest for E6, og for sau øst for E6.

Fylkesmannen har i sin vurdering lagt til grunn stor vekt på rovviltforskriftens §9 2. ledd punkt a), c) og d). Det gjeldende området er utfordrende med tanke på å oppfylle kravene for punkt b), skadens omfang og utvikling. Bjørnen har vært observert når den har jaget rein på noen av de større myrene i området, men da øvrig terreng er kupert og det også forekommer tett skog, er det vanskelig å få

oversikt over skadebildet. Tidspunktet for situasjonen er like etter kalving og det vil være vanskelig å finne igjen kalv som har blitt tatt. De minste kalvene vil også være utsatt dersom de blir skilt fra simla i situasjoner hvor bjørn gjentatte ganger jager i reinflokken, det har vært observert enslige kalver. Slike forstyrrelser utgjør betydelig skade på reinen selv om direkte skade ikke per nå er påvist. Fylkesmannen vurderer at gjentatte direkte observasjoner av jagende bjørn og observasjon av enslig kalv indikerer at der allerede har oppstått skader.

Det er i området de siste 10 årene ikke dokumentert skader til bjørn på rein i området, men ved 3 hendelser, 2010, 2011 og 2015 har det vært betydelige skader på sau i den sørlige delen av det aktuelle området. Skadene på sau har i stor grad forekommet i juli/august i området hvor bjørnen, har oppholdt seg de siste 14 dagene. Det har ikke vært sau på beite store deler av denne perioden, og sau som har blitt sluppet i perioden har blitt sluppet på motsatt side av området fra hvor bjørnen nylig var påvist. Da bjørnen tydelig er på søk etter mat, vil skadepotensialet være stort hvis den trekker sørover og tilbake til området hvor det nå går sau.

Jf. rovviltforliket av 2011 skal det være en tydelig differensiert rovviltforvaltning. Det skal ikke være rovdyr som representerer et skadepotensial i prioriterte beiteområder for husdyr og kalvingsområder for tamrein. Området der bjørnen jager i reinflokken, er et viktig beiteområde for sau og tamrein, og i forvaltningsplan for rovvilt i regionen er dette et B-område for bjørn. Her skal beitedyr gis tydelig prioritet. Fylkesmannen har lagt vesentlig vekt på at det av rovviltforliket 2011 fremgår at uttak av dyr som gjør skade på beitedyr i prioriterte beiteområder skal gjøres raskt, og at slike områder skal miljøforvaltningen i større grad enn tidligere bidra til å effektivisere slikt uttak.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Det er et bestandsmål om 6 ynglende bjørn i region 8 (Troms og Finnmark). Bestandsmålet er ikke oppfylt, det ble i 2018 beregnet at vi hadde ca. 2 ynglende bjørn i regionen. Det ble i 2018 dokumentert via DNA og tilknyttet fotodokumentasjon minst 4 ynglinger av bjørn i Finnmark fylke.

Det er på skadefelling ved fylkesgrensen mellom Troms og Nordland i Evenes kommune felt en hannbjørn som inngår i skadefellingskvoten for region 6, 7 og 8.

Vi vurderer at uttak av en skadevoldende bjørn ikke vil redusere artens overlevelse i Finnmark, eller redusere muligheten for å oppnå bestandsmålet i fremtiden. Vi legger vekt på at reindriftnæringen og saueneiering er en viktig samfunnsinteresse, og at tillatelsen til skadefelling gjelder B-området for bjørn, mens ambisjonen til forvaltningsplanen er at bestandsmålet skal oppfylles i A-området. Vi har satt vilkår om at binne med unger er unntatt fra fellingstillatelsen.

Miljødirektoratet har i brev av 29.05.2019, tildelt en kvote for betinga skadefelling av brunbjørn på 5 dyr (4 dyr igjen) til fylkesmennene i rovviltregionene 6, 7 og 8 for 2019. Vi mener aktuelt skadebilde, områdets betydning som beiteområde for rein og potensiale for skade på sau i området, gjør at myndigheten til skadefellingstillatelse kan benyttes i denne situasjonen.

Reineier har selv prøvd å skremme bort bjørnen, men vår erfaring fra tidligere år er at andre forebyggende tiltak for å hindre nye tap er vanskelig.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet. Det er god kunnskap om bjørnebestanden i Skandinavia, mye er samlet i rapport 2010 – 3 fra Det skandinaviske bjørneprosjektet: *Bjørnens status og økologi i Skandinavia*. Overvåkingen skjer gjennom Nasjonalt overvåkningsprogram for rovvilt. Vi vurderer at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å fatte en beslutning i denne saken jf. § 8. Føre-var-prinsippet (§9) kommer derfor ikke til anvendelse. Vi vurderer også at ett uttak av en skadevoldende bjørn ikke vil medføre en økt samlet belastning som vil true bjørnens overlevelse i Finnmark. Vi har unntatt binner med unger fra fellingstillatelsen for å unngå tap av ynglende individer i tråd med § 12.

Konklusjon

Fylkesmannen innvilger skadefellingssøknaden. Forskriftens villkår for å iverksette skadefelling er etter Fylkesmannens vurdering tilstrekkelig oppfylt og skadepotensialet er tilstrekkelig til å gi tillatelse. Fylkesmannen har lagt stor vekt på dyrevelferd og næringsutøvelse i sin avgjørelse. Uttak av én bjørn vurderes å ikke ha en effekt på bestanden.

Med hilsen

Iris Rita Hallen (e.f.)
leder for naturmangfold og naturvernseksjonen

Rasmus Kristoffer Høyning
overingeniør miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM